S 50/03-1508/03 Brně dne 2. května 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 50/03, zahájeném dne 20. března 2003 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v souladu s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Roche Holding AG, se sídlem Grenzacherstrasse 124, 4058 Basilej, Švýcarská konfederace, ve správním řízení zastoupená JUDr. Josefem Vejmelkou, advokátem, se sídlem Italská 27, Praha 2, na základě plné moci ze dne 17. února 2003, ve věci povolení spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, vydává toto

r o z h o d n u t í :

Spojení soutěžitelů Roche Holding AG, se sídlem Grenzacherstrasse 124, 4058 Basilej, Švýcarská konfederace, a Disetronic Holding AG, se sídlem Brunnmattstrasse 6, 3401 Burgdorf, Švýcarská konfederace, ke kterému dochází dle § 12 odst. 3 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na základě Transakční smlouvy, uzavřené dne 10. února 2003 mezi společností Roche Holding AG, se sídlem Grenzacherstrasse 124, 4058 Basilej, Švýcarská konfederace, jako nabyvatelem, a panem Willy Michaelem, se sídlem Dorfstrasse 107, 3073 Gümligen, Švýcarská konfederace, jako převodcem, a následné veřejné nabídky převzetí, v jejichž důsledku společnost Roche Holding AG, se sídlem Grenzacherstrasse 124, 4058 Basilej, Švýcarská konfederace, získá kontrolu nad podnikáním společnosti Disetronic Holding AG, se sídlem Brunnmattstrasse 6, 3401 Burgdorf, Švýcarská konfederace, v oblasti výzkumu, vývoje, výroby a distribuce zařízení pro léčení cukrovky, označeném účastníkem řízení jako Divize infúzních systémů společnosti Disetronic Holding AG, se dle § 16 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže,

p o v o l u j e.

O d ů v o d n ě n í :

Při posuzování spojení soutěžitelů vycházel Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zejména z následujících podkladů:

- návrhu na povolení spojení,
- dotazníku k povolení spojení,
- smlouvy, na jejímž základě došlo ke spojení,
- informací o spojovaných společnostech a
- rozboru postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu.

Skutečnost, že se Úřad spojením zabývá, byla v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon“), zveřejněna v Obchodním věstníku č. 13/03 ze dne 2. dubna 2003. V pětidenní lhůtě stanovené pro podání případných připomínek, ani později, Úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení podniků neobdržel.

Ve smyslu ustanovení § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, v platném znění (dále jen „správní řád“), Úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladu rozhodnutí a ke způsobu jeho zjištění.

Notifikační podmínky

Ke spojení soutěžitelů dochází ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na základě Transakční smlouvy, uzavřené dne 10. února 2003 mezi společností Roche Holding AG, se sídlem Grenzacherstrasse 124, 4058 Basilej, Švýcarská konfederace (dále jen „Roche“), jako nabyvatelem, a panem Willy Michaelem, se sídlem Dorfstrasse 107, 3073 Gümligen, Švýcarská konfederace (dále jen „Willy Michael“), jako převodcem, a následné veřejné nabídky převzetí, v jejichž důsledku společnost Roche získá výlučnou kontrolu nad Divizí infúzních systémů společnosti Disetronic Holding AG, se sídlem Brunnmattstrasse 6, 3401 Burgdorf, Švýcarská konfederace (dále jen „Disetronic“).

V první fázi získá společnost Roche od pana Willy Michaela 100 % akcií společnosti Techpharma Holding AG (dále jen „Techpharma“), a v důsledku toho i všechny akcie společnosti Disetronic, kterými disponuje společnost Techpharma, tj. cca 33 % akcií. Vzhledem k tomu, že tento akciový podíl neumožňuje vykonávat kontrolu nad společností Disetronic, je nutno v další fázi uskutečnit veřejnou nabídku převzetí. Tato veřejná nabídka převzetí se týká všech veřejně obchodovatelných akcií společnosti Disetronic a Techpharma. K uskutečnění akvizice je nezbytné, aby veřejná nabídka společnosti Roche k převzetí byla přijata aspoň 80 % akcionářů společnosti Disetronic, včetně akcií, kterými nyní disponuje společnost Techpharma.

Vzhledem k tomu, že společnost Roche má v úmyslu získat kontrolu pouze nad podnikáním společnosti Disetronic v oblasti výzkumu, vývoje, výroby a distribuce inzulínových pump a infúzních systémů, které tvoří Divizi infúzních systémů společnosti Disetronic, a nikoliv též nad Divizí injekčních systémů, strany Transakční smlouvy se dohodly, že bezprostředně po ukončení veřejné nabídky převzetí převezme Divizi injekčních systémů společnosti Disetronic společnost Finox Beteiligungen AG založená panem Willy Michaelem. Společnost Roche tedy nebude v jakémkoliv okamžiku vykonávat kontrolu nad Divizí injekčních systémů společnosti Disetronic. Po dokončení transakce bude Divize

infúzních systémů společnosti Disetronic tvořit součást Jednotky pro diagnostikování cukrovky společnosti Roche.

Celkový celosvětový čistý obrat všech spojovaných soutěžitelů za poslední účetní období je vyšší než 5 miliard Kč, přesahuje tedy hranici stanovenou v § 13 písm. a) zákona, tím je splněna notifikační podmínka dle tohoto ustanovení a posuzované spojení soutěžitelů podléhá povolení Úřadu.

Spojované subjekty

Společnost **Roche** je holdingovou společností koncernu Hoffman-La Roche založenou a existující podle právních předpisů Švýcarské konfederace. Společnost Roche je kontrolována příslušníky rodiny Hoffman a Oeri, kteří drží 50,01% podíl na hlasovacích právech ve společnosti, dalších 32,7 % hlasovacích práv ve společnosti drží švýcarská farmaceutická společnost Novartis International AG, která však nemá možnost vykonávat kontrolní vliv nad společností Roche. Zbývající akcie společnosti Roche jsou obchodovatelné na švýcarské burze cenných papírů a jsou rozptýleny mezi drobné akcionáře. Koncern společnosti Roche je tvořen velkým množstvím společností, z nichž má v České republice sídlo pouze společnost ROCHE s.r.o. Podnikatelská činnost společnosti Roche, která zahrnuje vývoj a prodej farmaceutických výrobků, diagnostických výrobků a čistých chemikálií, je na území České republiky realizována pouze prostřednictvím dovozů, neboť společnost Roche nemá v České republice výrobní závod.

Společnost **Disetronic** je švýcarskou holdingovou společností. Přibližně jedna třetina akcií společnosti Disetronic je držena společností Techpharma, která je nepřímo ze 100 % vlastněná panem Willy Michaelem, který rovněž nepřímo disponuje 0,5 % akcií společnosti Disetronic. Dalších 5 % akcií společnosti Disetronic je vlastněno společností samou, zbývající akcie společnosti Disetronic jsou rozptýleny mezi drobné akcionáře. Koncern společnosti Disetronic je tvořen množstvím společností, žádná z dceřiných společností společnosti Disetronic nemá sídlo v České republice. Podnikatelská činnost společnosti Disetronic, která zahrnuje dodávání zařízení pro léčbu cukrovky, je tedy na území České republiky realizována pouze prostřednictvím dovozů. Společnost Disetronic je rozdělena na dvě klíčové divize:

- Divize infúzních systémů, která působí zejména v oblasti výzkumu, vývoje, výroby a distribuce inzulínových pump a infúzních systémů, a
- Divize injekčních systémů, která působí zejména v oblasti vývoje, výroby a prodeje injekčních systémů, zejména pro léčbu cukrovky.

Jak již bylo uvedeno výše, povolované spojení se týká pouze Divize infúzních systémů společnosti Disetronic.

Relevantní trh

Společnost Roche působí v České republice v oblasti prodeje konvenčních (klasických) systémů používaných k měření hladiny cukru v krvi, které slouží ke zjištění hladiny cukru v krvi v určitém okamžiku – tzv. kontroly na místě („spot checks“). Divize infúzních systémů společnosti Disetronic působí v České republice v oblasti prodeje vnějších inzulínových pump a jim odpovídajících jednorázových náplní. Společnost Roche ani společnost Disetronic v současné době nevyrábí ani neprodává systémy pro průběžné monitorování hladiny cukru v krvi, společnost Roche však s Divizí infúzních systémů společnosti Disetronic získá výzkumný projekt „GlucOnLine“.

„GlucOnLine“ je pokročilým systémem, který je určen k průběžnému monitorování hladiny cukru v krvi prostřednictvím senzoru, který je implantován do podkožní tkáně pacienta. Společnost Disetronic v současné době provádí nezbytný klinický výzkum a v souvislosti s projektem „GlucOnLine“ zatím nedosahuje žádných příjmů. Strany spojení neočekávají, že by byl výrobek uveden na trh na komerční bázi před koncem roku 2007, nicméně až se tak stane, bude výrobek podle jejich názoru součástí samostatného relevantního výrobkového trhu systémů pro průběžné monitorování hladiny cukru v krvi odlišného od relevantního výrobkového trhu konvenčních (klasických) systémů používaných k měření hladiny cukru v krvi, a to vzhledem k odlišným charakteristikám těchto výrobků, a zejména pak vzhledem k rozdílu mezi tzv. kontrolami hladiny cukru v krvi na místě a jejím průběžným monitorováním po celý den a s tím související možností signalizace hypo- a hyperglykemických stavů (nebezpečně nízká nebo vysoká hladina cukru v krvi), které jsou pro pacienty zcela nezaměnitelné. Další významný rozdíl spočívá v tom, že zatímco konvenční systémy měření hladiny cukru v krvi jsou na trhu již delší dobu a jsou široce užívány, systémů průběžného monitorování hladiny cukru v krvi je na trhu pouze několik málo a tyto se dosud ve větší míře nepoužívají.

Při vymezování relevantních trhů v jednotlivých případech spojení soutěžitelů, k nimž dochází podle § 12 odst. 3 zákona, se Úřad zaměřuje na činnosti, které na území České republiky provozuje soutěžitel, nad nímž je v důsledku spojení získávána kontrola, a z nich pak zejména na ty, které se zároveň překrývají s činnostmi navrhovatele. V tomto případě je kontrola získávána nad Divizí infúzních systémů společnosti Disetronic, která dodává do České republiky výše uvedená zařízení na léčbu cukrovky. **K překrytí podnikatelských aktivit společnosti Roche a společnosti Disetronic nedochází.**

Vnější inzulínové pumpy jsou nástroje, které průběžně aplikují inzulín do těla z výměnné inzulínové kazety s kapacitou průměrně 5 dnů, a to prostřednictvím úzké, pružné plastové trubičky zakončené jehlou vložené pod kůži v blízkosti břicha (tzv. infúzní sady). Zatímco pumpa může být používána několik let, náplň, tj. plastová trubička s jehlou, se musí měnit po několika dnech. Při vymezení relevantního trhu je třeba odlišit oblast inzulínových pump a oblast jim odpovídajících jednorázových náplní, jak je zdůvodněno dále.

Inzulínové pumpy jsou používány zejména k léčbě cukrovky typu 1 (tzv. juvenilní diabetes), zatímco pacienti s cukrovkou typu 2, která se objevuje především u starších pacientů, si obvykle aplikují inzulín prostřednictvím tablet nebo klasických injekčních systémů (např. per a injekcí). Podle odhadu soutěžitelů používá inzulínovou pumpu méně než 5 % diabetiků vyžadujících vnější aplikaci inzulínu. Ve srovnání s injekční aplikací inzulínu představuje jeho aplikace prostřednictvím inzulínové pumpy lepší způsob kontroly cukrovky, inzulínová pumpa totiž dodává individuálně programovatelné množství inzulínu průběžně 24 hodin denně, přičemž množství inzulínu může být přizpůsobeno podle základních požadavků, které se liší podle denní doby a příjmu karbohydrátů. Většina vyráběných pump navíc umožňuje zvolit několik základních režimů. Způsob léčby tedy může být pomocí inzulínových pump optimalizován v závislosti na fyziologických podmínkách pacienta.

Inzulínové pumpy tedy nejsou vzájemně zaměnitelné s jinými prostředky kontroly množství inzulínu, např. klasickými injekčními systémy (např. pera a injekce) nebo jinými způsoby aplikace inzulínu do těla pacienta (např. inhalace, tablety, difúze přes pokožku), které jsou schopny pouze aplikovat do těla pacienta jednotlivé dávky inzulínu. Existují též podstatné cenové rozdíly mezi inzulínovými pumpami a klasickým injekčním perem, které je farmaceutickými společnostmi poskytováno pacientům zdarma. Z těchto důvodů tvoří inzulínové pumpy samostatnou oblast v rámci obchodu se zařízeními sloužícími k léčbě cukrovky.

Účastník řízení dále navrhuje v oblasti inzulínových pump odlišit relevantní výrobkový trh pro vnější inzulínové pumpy a relevantní výrobkový trh pro implantované inzulínové pumpy. Vnější inzulínové pumpy, které jsou k tělu připojeny pomocí plastové trubičky, byly popsány výše. Inzulínové pumpy, jsou malé pumpy diskovitého tvaru chirurgicky implantované pod kůži pacienta v oblasti břicha. Dálkové ovládání implantované infúzní pumpy umožňuje řídit rychlost infúze v jednotlivých režimech. Společnost Disetronic vyrábí pouze vnější inzulínové pumpy, společnost Roche nevyrábí ani neprodává žádné inzulínové pumpy.

Ze šetření Úřadu vyplynulo, že mohou existovat důvody pro eventuelní rozlišení relevantního výrobkového trhu pro vnější inzulínové pumpy a relevantního výrobkového trhu pro implantované inzulínové pumpy, nicméně vzhledem ke skutečnosti, že ani při širším ani při užším vymezení relevantního trhu se činnosti spojovaných soutěžitelů na území České republiky nepřekrývají ani na sebe nenavazují, nebylo v předmětném správním řízení nezbytně nutné vymezit relevantní trh širším nebo užším způsobem.

Při vymezování relevantního výrobkového trhu v oblasti inzulínových pump a jim odpovídajících náplní je nutno tyto od sebe odlišit. Zatímco inzulínové pumpy mají životnost několik let, náplně, tj. plastové trubičky s jehlou, musí být vyměňovány vždy po několika dnech. Náplně se rovněž prodávají odděleně od inzulínových pump, a vzhledem k používání standardizovaného rozhraní mohou pacienti používat k inzulínovým pumpám společnosti Disetronic jednorázové náplně od konkurenčních výrobců a naopak. Při vymezení relevantního trhu je tedy třeba oblast inzulínových pump a trh jim odpovídajících jednorázových náplní od sebe odlišit, to vzhledem k výše uvedeným odlišným charakteristikám těchto výrobků, a zejména pak vzhledem ke kompatibilitě inzulínových pump a náplní vyráběných různými výrobci.

Z geografického hlediska Úřad vymezil relevantní trh v předmětném správním řízení **územím celé České republiky**.

Dopady spojení

V oblasti obchodu s vnějšími inzulínovými pumpami i na trhu jim odpovídajících jednorázových náplní, dosahuje společnost Disetronic tržního podílu 66 %. Jak bylo uvedeno výše, ani při širším vymezení relevantního trhu na trh inzulínových pump ani při užším vymezení relevantního trhu na trh vnějších inzulínových pump se činnosti spojovaných soutěžitelů na území České republiky nepřekrývají ani na sebe nenavazují, a proto nebylo v předmětném správním řízení nutno rozhodnout o vymezení relevantního trhu širším nebo užším způsobem.

Jediným stávajícím konkurentem společnosti Disetronic v oblasti vnějších inzulínových pump a jim odpovídajících jednorázových náplní v České republice je společnost Minimed, která na obou těchto trzích dosahuje tržního podílu přibližně 34 %. Společnost Roche v oblasti obchodu s vnějšími inzulínovými pumpami ani v oblasti obchodu s jim odpovídajícími jednorázovými náplněmi nepůsobí. K překrytí podnikatelských aktivit společnosti Roche a společnosti Disetronic tedy nedochází, z tohoto důvodu nedojde v důsledku spojení k navýšení tržního podílu spojovaných soutěžitelů na jednotlivých relevantních trzích.

Není vyloučeno, že v důsledku předmětného spojení soutěžitelů dojde ke spojení jejich distribučních sítí. Nicméně samotná distribuce má pouze zanedbatelný vliv na prodej inzulínových pump a jim odpovídajících jednorázových náplní, a to vzhledem ke specifikám

těchto produktů, např. podstatnému vlivu zajištění informačních služeb seznamujících pacienty s výrobky, poradenství týkající se výrobků a jejich údržba na prodej daných výrobků.

Přestože společnost Minimed je jediným stávajícím konkurentem společnosti Disetronic působícím v České republice v oblasti vnějších inzulínových pump a jim odpovídajících jednorázových náplní, lze konstatovat, že bariéry vstupu na tento trh jsou malé. Vývoj inzulínových pump např. není podstatně omezen právy z patentů. Potenciální konkurenti společnosti Disetronic, např. společnosti Animas, Deltec, Fresenius a B. Braun, mohou snadno vstoupit na trh inzulínových pump, neboť již působí na trhu jiných pump pro mikrodávky, mají dostatečné zdroje pro výzkum a vývoj, jakož i distribuční kanály pro vstup na trh inzulínových pump. Společnost Deltec např. vstoupila nedávno na trh inzulínových pump ve Spojených státech amerických a v současnosti připravuje vstup na evropský trh. Podle informací účastníka řízení lze dále v blízké budoucnosti očekávat vstup společnosti Animas na tuzemský trh.

Trh vnějších inzulínových pump i širší trh inzulínových pump a trh jim odpovídajících jednorázových náplní jsou v České republice relativně malými trhy s nízkým obratem. Významné tržní podíly dosahované společností Disetronic na relevantních trzích v České republice jsou dány skutečností, že společnost Disetronic tyto trhy v České republice založila a společnost Minimed vstoupila na tuzemské trhy podstatně později. V budoucnu lze očekávat další pokles tržního podílu společnosti Disetronic v důsledku vstupu dalších konkurentů na uvedené trhy.

Jak bylo uvedeno výše, žádný ze spojovaných soutěžitelů v současné době nevyrábí ani neprodává systémy pro průběžné monitorování hladiny cukru v krvi, společnost Roche však s Divizí infúzních systémů společnosti Disetronic získá výzkumný projekt „GlucOnLine“. Strany spojení neočekávají, že by byl výrobek uveden na trh na komerční bázi před koncem roku 2007, nicméně až se tak stane, bude výrobek podle jejich názoru součástí samostatného relevantního výrobkového trhu systémů pro průběžné monitorování hladiny cukru v krvi odlišného od relevantního výrobkového trhu konvenčních (klasických) systémů používaných k měření hladiny cukru v krvi, prodávaných na území České republiky společností Roche. V rámci relevantního výrobkového trhu konvenčních (klasických) systémů používaných k měření hladiny cukru v krvi dosahuje společnost Roche na území České republiky tržního podílu přibližně 28 %, společnost Disetronic na tomto relevantním trhu nepůsobí.

Na relevantních trzích nedojde v důsledku spojení soutěžitelů ke snížení úrovně konkurenčního prostředí, neboť subjekt vzniklý spojením nebude vzhledem k absenci překrývajících se aktivit spojovaných soutěžitelů v podstatně odlišném postavení od postavení společností Roche a Disetronic před uskutečněním transakce. Subjekt vzniklý spojením bude v České republice nadále čelit konkurenci, neboť výrobky zaměnitelné s výrobky spojovaných soutěžitelů jsou na trhu volně dostupné od konkurenčního dodavatele, spojení tedy nebude mít negativní dopad na spotřebitele z hlediska možnosti výběru mezi výše uvedenými výrobky. V důsledku spojení soutěžitelů také nedojde k omezení možnosti vstupu nových soutěžitelů na relevantní trh.

Po zhodnocení celkové situace na jednotlivých relevantních trzích dospěl Úřad k závěru, že vzhledem k tomu, že činnosti spojovaných soutěžitelů se na území České republiky nepřekrývají ani na sebe nenavazují, a nedochází tak k horizontální ani vertikální integraci, posuzované spojení nezvýší tržní sílu spojovaných společností na relevantních trzích natolik, aby jim umožnila chovat se nezávisle na jiných soutěžitelích a spotřebitelích. Spojení tedy nepovede ke vzniku nebo posílení dominantního postavení spojujících se

soutěžitelů nebo některého z nich, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže.

Pro naplnění všech podmínek uvedených v § 16 odst. 2 věta třetí zákona o ochraně hospodářské soutěže Úřad rozhodl o povolení navrhovaného spojení. Toto rozhodnutí Úřad ve stanovené lhůtě vydává.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) v platném znění, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

Rozhodnutí obdrží:

JUDr. Josef Vejmelka, advokát

Vejmelka & Wünsch, v.o.s. advokátů

Italská 27, 120 00 Praha 2